

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felölős szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT.

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5. sz.

UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben hazhoz szállítva, vidékre postán küldve:
Égész évre 36 K | Negyedévre 9 K
Félévre 18 K | Egyes szám 80 f.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megértését kérjük.

Hirdetések díjazásba kerülnek. — Nyilvántartásba van felvéve.

A nyilvántartási és hirdetési díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 37.

SZILÁNKOK.

AZ ISKOLAÜGYI ÉRTEKEZLETEN, amelyet a kormányzó és a tanügyi referens a magyar lapok felelős szerkesztőivel tartottak, távollétünk miatt nem jelenhettünk meg. Ezen a helyen mondunk el egy-két olyan dolgot, amin el lehet gondolkozni. A mult iskolai évben is volt már a realgimnáziumnak két párhuzamos osztálya. Nem szeretnők, hogy hasonló dolgok ismétlődjenek az idén felállítandó magyar parallel osztályokban, mint amilyenek a mult évben a VII. és VIII. párhuzamos magyar osztályokban történtek. Az Ungvári Közlönyben jelent még egy panaszt, mely szerint egy, előbb állandóan tiszta jeles tanuló a latin tanára megbuktatott azért, amiért g. kath. létere is *magyarnak* vallotta magát. Pešek, a kiváló referens már is olyan kijelentést tett Munkácson, hogy magyar csak az lehet, aki r. kath., vagy református. A g. kath. vallású növendék eo ipso ruszin. Egy másik aggodalom, hogy a realgimnáziumban általában, így tehát a magyar parallel-osztályokban is nem szakképzett emberek tanítottak, sőt állandó volt a vesztély, hogy Magyarországból szökött boisevista tanárokat léptettek a katedrára. A gyermekek általában, így a magyar gyermekek sem lehetnek kísérleti nyulak némely elemi tapasztalatra szoruló pedagógus kezében, a magyar gyermekek *különösen* nem lehetnek némely sovinszista tanár állandó üldözése tárgyai, de nem lehetnek holmi boisevista tanár tanítványai sem. Ezt vagyunk bátrak a maguk részéről utlag még a *kormányzó* ur figyelmébe, vagy bárki más jóakaratu ember figyelmébe ajánlani, természetesen csak a Pešekébe nem, mert ez az ember ha meg is hallgatná, bizonyosan csak azért hegyezné ki szavunk hallására a nem mindig éles füleit, hogy éppen az — ellenkezőjét cselekedje annak, amit óhajtunk.

A mult évben, amikor a magyar gyermekek sehova sem járhattak, nem nyitott párhuzamos osztályokat a gimnáziumban. Most, hogy már lesz magyar gimnázium, tehát lesz hova járniok a magyar gyermekeknek, most már ő is nyit.

És mi a terve Juszkovicsékkal?

ITT MŰKÖDÖM a pravoszlávia kellő közepén — írja lapunk egyik g. kath. pap olvasója. Mint kis sziget, állok a tengerben. Még szilárdan állok; bár körülöttem minden elveszett. Ki tudja, meddig bírom még a harcot, mikor egyedül a politika vad furiai uralkodnak. E politika nagy zürzavarában igazán nem vagyok képes eligazodni. Ez a politika egyeseknek rendkívül tetsző és boldogító, egyeseket pedig a kétségbeesésbe kergeti. Boldogan, nyugodt lelkiismerettel, a jól végzett munka büszke öntudatával, felemelt homlokkal és erős tartással járnak-kelek e politika utvesztőin azok, akiknek kezdeményezése és szereplése következtében boldogtalan a többi sok ezer, a sok magamforma szürke és köznapi szerencsétlen polgára ennek a

földnek. Miért is nem lehettünk mindannyian kezdeményezők, hogy most mindannyian boldogok lehettünk! —

Autonmiától hangosak a zordon Kárpátok bércei, ettől hangosak a völgyek, erről ír boldogan a „Nauka” és a „Russka Niva”. de miért nem lehet azt megfogni, arányosan, igazságosan el-

osztani, hogy mi is és népünk egyéb szunnyadó tehetségei is mindannyian megtalálhassuk örömminket és boldogságunkat a politikában, nemcsak ti, jó urak, akik azt legelsőnek *találtotok* ki! De mit is beszéltek!? Isten mentsen bennünket attól, hogy mi, a vérel kivított rettetenes nagy szabadságon kívül, amit élvezhetünk, még egyebet is kívánni merjünk!... De hogy is jutottam csak ide? Igaz, a pravoszlávia kellős közepéből, ahol az én falom — hála Istennek — még szilárdan áll, de már csak mint sziget a végtelen tengerben! Az autonmia a vallásfelekezeti részére is biztosítja az ősi jogok és szokások megőrzését, azokat garantálja és respektálja —

A pravoszlávia érdeke is az autonmia sarkalatos törvénye? Vagy a felszabadított legelső legelsőbbjének boldogságához szükséges

A lelkiismereti szabadságot a „magyar elnyomás” alatt nem korlátozta senki. A szabad köztársaság szabad polgárainak nem szabad azt a vallást követniök, mely az őseik vallása? Talán ez teszi olyan nagyon boldogokká és megelégedetteké a mi politikánk vezető darvai? Mert ez a boldogság csak az ördög boldogsága lehet! — Ehhez a lévelhez nincs mit hozzátenni. Ez így is — egész jó szilánk.

GYILKOS VOLT A HÁBORU, de a béke sem a szebb, igazabb életet készítette elő. Nem! Nem! Holtestek halmazától holtestek halmazához vezet a „békenek” ezer szenvedéssel kikövezt útja. E nagy világrengésben borzasztó vajudásban már születnek a halál német, bulgár, török légiók. Drága kisfiúk, gondtalan apróságok, úteket nem a kacagó élet hívott napfényre, ti a halál katonái vagytok és a halál katonája a föld minden ép kéz-láb férfija. Csak egy pillantást vessünk a jövőbe. Szépen felnőttek ti kicsi fiúk, legények lesztek, derekák, bátrak. És dolgozni fogtok. Kezetek nyomán élet fog fakadni. Piros buza fog keresztebe dölni karotok ereje alatt. Vasat fogtok fejteni és szenet, aranyat és ezüstöt, ziháló gépek mellett fogtok örködni, vasutakat fogtok vezetni, tengerre szálltok s akaratok hajók kormányosa lesz. Verejékezni fogtok, de élni fogtok. És nagy kimerülések, fáradsz elterületek után lesznek pihenők is, tártkaru asszony és szöske apróságok fognak hazavárni. És akkor egyszerre csak az életekbe beleszól egy cédula. Kék vagy zöld, vagy nem tudom, milyen, de ha meglátjátok, szemetek előtt elfeketedik a világ, itt kell hagyni az édes otthon, itthagyni mindent, ami drága, szép. És a bányák csendesek lesznek, a gépek nem fognak zihálni, a vasutak és hajók megállanak, nem fog irni, forni az élet, csak az ágy szől... Ez a jövő. Hát ezt előre látni, holtbizonyossággal tudni, öbetett kezekkel várni, kétségbejelni. Képzeltétek el emberek, hogy valamennyien egy szép nagy házban lakunk. És egyszer, amikor valamennyien pihenni akarunk nagy szenvedések után, ebből a házból kilopodzik 4 sötétarcu gonosztevő és bombát helyez el a ház egyik sarkán. És hogy biztos legyen, a másikon, a harmadikon, a negyedikén is. És az ereszek alá gyújtó csóvát dugnak. És mi, a ház lakói látjuk ezt, szemünk rájuk van szegezve, de kezünk és lábunk zsbaddt, nem tudunk felemelkedni, nem tudunk rájuk rohanni. Az ut, amelyen az emberiség halad, kérelhetetlen bizonyossággal visz a pusztulás felé. És amíg áll a „népek békéje”, addig hiába minden pacifizmus, hiába minden jószándék és akarat Mindenek útjában áll ez az aljas papiros jószág, szeretet, megértés, munka nem lesz addig a földön, amíg ez meg nem semmisül. Mert gyilkos volt a háboru, de százszor, ezerszer gyilkosabb ez a béke.

AZ AUTONMIA előfeltétele, hogy a nép önmaga intézhesse sorsát, ami csak saját kebeléből választott testület által képzelhető és pedig saját fiainak — mint hivatalnokok — közreműködése mellett. A jelenleg fennálló okkupációs népvándorlás mellett szó sem lehet produktív munkáról, mert ehhez békére, nyugalomra, megelégedésre van szükség.

Legérthetlenebb, hogy a megszállókon kívül itt tartózkodó ukránok, oroszok, lemmők, kacapok kinek tudtával, engedelmelem és mi célból vannak jelen? Így teljesen lehetetlen az itt élő, amugy is szegény népet erősíteni, ha háromszor annyi fogyasztót hoznak a nyakára. Ezért sürgősen követeljük a választások megjeitését, persze katonaság és idegenek nélkül, mely ellen eleve is tiltakozunk.

ÖRÖMMEL VESSZÜK a hirt, hogy Hancsin barátunk visszavitorlázott, ahonnan jött; ez igen követésre méltó példa. Dr. Garai más várost szerencsételt becses jelenlétével, neki is jó utat! Itt van *Bfesina*, az utlevélek matadora, ki még tavaly mondotta egy testi foglyatkozásban lévő hölgynek, amikor 2 napi ácsorgás után könyörgött, hogy tegyen már valamit, mert nem tud tovább járkalni. „En miattam ma is megdögölhet!” — mondotta. Jó lesz, ha jó példával jár elő. Nekünk jögnak van itt élni! Azután *Kiszely*, a *Dinkozó-bajnok*, ki igazán lehetetlenné tette magát bizonyos sötét ügyekben (lásd választási le-tartóztatások), ezért bennünket szerencsételt. A *tanárok* megválasztásánál is jó lesz figyelemmel lenni, kik jönnek Podkarpatska Rusba? miért? s mily elvekkel?

A pusztuló felvidék.

Már frázishalmazzá tornyosultak a vészkiáltások, melyek a felvidék szegény, nyomorgó népének pusztulását esetelik. Egész légiója jelent meg a felhívásoknak, melyek „Kormányzó Ur-ral kezdődnek, gyors intézkedések követelésével végződnek, amelyek mind azt haragadják, hogy pusztul a Verchovina népe. A fővárosi polgár olvassa az erről szóló híreket, megcsóválja a fejét és megissza feketéjét.

És Ruszinszkó népe csak pusztul tovább, a harangok zúgnak, egyre zúgnak s kis verchovina faluk néhanapján egyszerre 2—3 halottat kísérek ki a virágos temetőbe.

Hogy ne ellovalt fantáziák rémlátásai, de ridegen és kegyetlenül beszéző számok alapján tájékozassam az érdeklődőket a járvány nagysága felől, felkerestem dr. Bosnyák nagyberzeznai járásorvost, aki maga is megkapta a vérhast, s ugyancsak válságos órákat élt át. A fáradhatatlan és vaserejű öreg ur már a javulás útján van, s ágyban fogadja a betegeket. Egy kifícamodott kart ránt helyre, azután egy sebet kötöz be. De betegek egész légiója várja, látom, hogy szó sem lehet arról, hogy egy pár percre is lefoglaljam. Így szakszerű felvilágosítást nem kaptam, de birtokába jutottam számszerű adatoknak, melyek megerősítik a legszomorubb híradásokot.

A nagyberzeznai járás községeiben körülbelül június 1—20 napjai között lett általánossá a vérhas járvány. Némely községben már szűnőben van, más községben most kezdődik. Lokalizálni bizony nem igen sikerült. Egyes községben mint Havasközön, Ungbükkösön, Sóháton változatlan hevességgel dühög már két és fél hónapja. A betegség általában igen rosszkaratunak mutatkozik, az eddig bevált védőoltások sem használtnak mindíg. Havasközön a halottak száma meghaladja a 30-at, Sóháton és Ungbükkösön több mint 20, a járás többi községében

átlag 10—15 halott volt. A járvány leginkább a gyermekek közül szedi áldozatait, de a felnőtt férfiak és nőket sem kíméli.

Nem vagyok szakember, hogy mivel lehetne segíteni nem tudom, (talán jobb oltóanyaggal, több orvos kiküldésével, *jobb táplálkozás biztosításával*) mondom ezt nem tudom, de hogy segíteni kell, azt látom.

Igaz magyar szívem elszorul a szegény elhagyott ruszin nép pusztulásának láttán.

És most a szomorú dolgok végére ragasztva kellene jönni a „Kormányzó Ur” kezdetű dörgelemes felhívásnak. Hát nem fog következni. E sorok írója elvégre belátja azt, hogy szegény ruszin paraszt fiuktól nagy tapintatlanság az

T.

A Horny-ügy újabb fázisai.

Pešek ur „hivatalos” visszavonulása. — Dr. Fibiger Sándornak is szeretné a nyakát kitörni.

Lapunk múlt számának nyílt-terén a mind érdekesebbé váló és ma már talán Masaryk elnöknél is tudott Horny-ügyre vonatkozólag Horny Oszkár nyilatkozatában ez állt:

Dr. Szulincsák tanár úr szerepére nézve a referens a leghatározottabban állítja, sőt mint mondja, tanakkal is tudja igazolni, hogy ő a „Horny ügyet” először tőle hallotta a várbán valami legionista vizsgálat alkalmával és az után indította meg ő a vizsgálatot. Hogy ez miképpen egyeztethető össze dr. Szulincsák L. úr fentebb nyilatkozatával — amikor azt mondja: „a leghatározottabban kijelentem, hogy az egész Horny ügyről az említett fölszólításig mit sem tudtam”, — az már nem hozzám tartozik. Itt valaki nem jár az egyenes uton! Hogy ki, az az Önök kölcsönös ügye, melyhez nekem semmi közöm!

A mai napra küldt, hogy *ki nem járt az egyenes uton*. Pešek referenstől ugyanis a következő „hivatalos” visszavonulást kaptuk:

Kk. é. 6700/1920.

HATARSZÉLI UJSÁG SZERKESZTŐSÉGÉNEK

UŽHOROD.

Hivatalos nyilatkozat.

Dr. Szulincsák tanár kívánságára hivatalosan megértesítem, hogy további részletes vizsgálat és pedig újabb tanúk kihallgatása alkalmával Horny káplán ügyében megállapított, hogy dr. Szulincsák *nyelvet nem beszélt az általa referensként Horny káplán ügyében és hogy egyáltalán semmi összefüggésben és vonatkozásban ezzel az ügyvel nem állott.*

Ezzel az ügyvel kapcsolatban megjegyzem, hogy Horny káplán *senki sem jelentette fel a tanügyi osztálynál és amint az aktákból kitűnik*, Horny ellen a vizsgálat megindult a „Slovenský Východ” 1920. aug. 3-iki, azaz I. sz. alapján csak 19. 0. augusztus 9-én.

Užhorod, 1920. augusztus 25-én.

A fordítás hitelű:

ANDREJ SAVKA s. k.,
ur.ú. skolského referentu.PEŠEK s. k.,
iskolnügyi referens.

Mi a Szulincsák dr. férrias nyilatkozata után egy percig sem voltunk kétségben, hogy Pešek referens buckázott bele abba a verembe, amelyet másnak ássott, de azért helyett adunk a Horny Oszkár fentebbi alternatívát felálló nyilatkozatának is, mert úgy gondoltuk, hogy *nem elég csak nekünk tudni a Szulincsák ártatlanságát, hanem mindenkinek világosan kell azt meglátnia és ki kell végre sülnie milyen alapon indult el Horny ellen a bűnvádi eljárás*. Valóban megtudt mindezt. Megtudtuk, milyen lázasan kereste és szeretete volna Pešek ur megtalálni azokat az embereket, akiknek belekeverésével a Horny ellen való eljárást megindokoltta tehesse, egyben az ilyen dolog minden odiumát magamagáráról másokra háríthassa át.

Ha mi a Horny nyilatkozatának nem adunk helyet, ez a dolog sohasem tűnhetik ki ilyen világosan és Horny Oszkár kivül a mindenképpen derék és férrias Szulincsák dr. is szenvedte volna talán egyesek gyanúját. Most már napnál világosabb az ő ártatlansága, de hivatalos beval-

lást nyert az is, hogy a Horny ellen való eljárást egyedül egy elfogult szlovák újság riport-cikke után indították meg, amely riportcikkert a lap ellen Horny *azonnal sajtópórt indított és hogy ezt cselekszi azt még aug. 12 en Pešeknek is megmondta*

Ha Pešek igazságos és igaz uton járó ember, miért nem várta be, amíg ez a sajtópórt eldőlt? Ha a Vichod bizonyítani tud, akkor elég alapja lett volna a polgári hatóságnak Hornyt elítélni. De ha nem tud — és nem fog tudni — legalább a polgári hatóságot nem érte volna az a jogos vád, hogy ártatlan embert üldöznek.

Tudta Pešek, hogy a Vichod nem fog tudni bizonyítani, ezért kellett volna neki tartalékul Krafcsik és Szulincsák. Hát nagyon rossz helyen kereskedt. Ezek nem voltak hajlandók még az ő szép szeméret sem olyat állítani, ami nem igaz és volt bátorásuk ezt nyíltan is megírni. De ha most küldt, hogy Krafcsik és Szulincsák nem tettek följelentést nem beszélték az ügyről, hogy merre az ő nevüket erre az odiosus célra felhasználni. Mert hogy ő említette először e két nevet, azt okmány igazolja. Azt írja a hivatalos nyilatkozatban, hogy a „tanügyi osztálynál” Horny káplán *senki sem jelentette fel*. Ennek ellenkezőjét korábban sem állította Pešek, de igenis állította azt és tanukra is hivatkozott, hogy ő ha nem is a tanügyi osztályban, de tanuk jelenlétében *maga hallotta a vádat és nemcsak a Vichodból* tudja Eről vallotta most ő be saját hivatalos nyilatkozatában, *hogy nem igaz*. Mit kellene most Pešeknek tennie? Azt, amit lapunk legutóbbi számában ajánlottunk neki, hogy *vonja le a konzekvenciát és távozzék arról a helyről, amelyen ilyen képpel, szerintünk tovább nem maradhat*. És mit tesz ő, a nagy, a legnagyobb, a legigazságosabb, a legszavahitőbb referens és a nevelők legszebb példaképe?... Belekeveri a jatekba dr. Fibiger Sándor pápai kamarást, a volt ungvári kir. kath. főgimnáziumnak 35 éven át volt *példás hittanárát és annak a feketeségnek egy részét, amit ezzel a dologgal kapcsolatban ő róla (Pešekről) megállapítottunk, erre az előtűnik ideálként élő intakt, sérthetetlen jellemű emberre akarná rákenni. Hornyt nem sikerül felakasztatni, tehát egy másik katolikus papnak, akinek ő nem méltó sarja szíját sem megoldani, szeretné a nyakát kitörni*. Mivel Horny bizonyította, hogy Kossuthért a Kossuth ünnepe (ez az ember Kossuth mániában szenved!) gyászmisét nem mondott, most már Fibiger dr. ról szeretné azt bizonyítani és *annak kihallgatása nélkül már meg is indította* elene az eljárást. Nos hát emberére akadt! A Fibiger dr. nem várta be, amíg őt Pešek kihallgatás nélkül elviteli, hanem megjelent szerdán a kormányzó előtt, írásban foglaltan előadta az őt és a Gizellahazat ért rágalmat, azokat megcáfolva kimutatta, hogy valamennyi a legnagyobb rosszakaratból és tudatlanságból származott, egyben *okmányokkal igazolta, hogy ő kérdéses napon kinek fölkérésére és melyik halottért mondott szent misét stb.* Pešek ur! Ön azt gondolta, hogy itt már mindent tehet, hogy mi magyarok birka módjára fogjuk tűrni

De már nemcsak mi ismertük meg Önt, Pešek ur, hanem mások is. Jegyezze meg: *mások is*. Ön ellen nagy felvonulás készült, Pešek ur! Nem tüntető gyűlést, hanem tüntető adatokat értünk, amelyek Önnek eszébe fogják juttatni Brejcha volt kormányzót, — aki tudvülevolg megbukott és elment és *akinek utódjával*, Ehrenfeld vickormányzóval mi eddig meg vagyunk elégedve. Csak ennyit Pešek ur! — Apropos: Ugy halljuk, Ön már újságíró is lett. — Mondunk valamit: Önt az újságírók szindikátusa nem fogadhatja be tagjának, mert Ön — eddig nem azt tette, amivel ezt megérdemelte volna. Szóval Önnel az újságírók nem lesznek szolidárisak, de Önt illetőleg abban a dologban, hogy távozzék — már is azok.

— **Újságíró szindikátus.** Aruszinszkói magyar és orosz újságírók szindikátusának kiküldött bizottsága csütörtökön tartott értekezletén a következő tagokat vette fel a szindikátusba: dr. Zombory Dező, Boldizsár Boldizsár, Lukács Gyula, Rácz Pál, dr. Ackerman Fülöp, dr. Bracsajkó Mihály, dr. Eperjessy József, Kovács Miklós, Czurkanovics Mihály, Horny Vladimir, Dobránszky Vladimir, Magyar Bálint, dr. Reisman Henrik, Havas Emil, Gárdos Sándor, Barát Henrik, Keszthelyi Erzi, Mondok Iván, Klocsurek Stefan, Puza Jenő, Volosin Gusztáv, Zselty Viktor, dr. Jukovics Mór, Szerény Béla, Örvös János. Munkácsról: Demkó Mihály, R. Vozáry Aladár, Tártsy Károly, Csósz Béla, Weinberger Endre, Bródy Endre. Beregszászról: Fábry Tivadar.

Egy klelandi levélből.

(Hiteles fordítás.)

Annak jellemzésétől, hogy miképpen gondolkoznak az amerikai ruszinok a nagyorosz politikáról és Beszkidékről, közöljük az alábbi részt egy levélből, amelynek eredetije kezeink közt van.

... És írtok nekem, szeretett Anyácskám és szeretett Apácskám, hogy a nép szavazott. Azt írom nektek, hogy mi itt mindent tudunk, ami ott történik, azért csak úgy szavaztatok, hogy azok maradjunk, amik voltunk ezideig, mert mi olvassuk itt, hogy ott valamiféle lenkók működnek Galiciából és Oroszországból azzal az átkozott öreg dr. Beszkiddel, aki ide Amerikába is eljött a népet a nagyoroszokhoz igazítani, én őt magam láttam, mert volt itt Klelandban is, de megszökött Amerikából. Talán azt gondolta, hogy minket átvezet a nagyoroszokhoz. Irom, kedves Apácskám neked, hogy bármit is mond neked valaki, hogy így vagy amúgy, az nem úgy van, mert maga az, ami atyja is volt magyarországi rutén (uherski rusin) és nem trencsényi tót, vagy magyar. Apácskám mindig tartsa magát ehhez és ha valaki megsértene ezért, majd én valamikor elszámolok vele. Most is olvastuk, hogy Ungváron a szegény nép és tisztán a gazdák gyűlést tartottak arra vonatkozólag, hogy mik lesznek. Amint írva volt, voltak vagy 5000-en. Hát nagyon örvendünk, hogy ők is kiűzték maguk közül azokat, akik őket az átkozott, hamis moszkovitákhoz akarják átvinni. Üdvözzük őket. Nekem az tetszik, hogy azt a Beszkidet is, aki elment Amerikából, mert nem tudott itt sokáig megmaradni, hogy őt is kiverték; úgy kell neki az átkozott cigánynak, ne engedjék maguk közé, mert az rosszabb, mint Judás, aki Krisztust eladta...

* * *

Nem kell ehhez semmi kommentár. A levél egyszerű, mert romlatlan ruszin ember lelke. Így gondolkoznak az Amerikában élő ruszinok némely iteni főpolitikusról.

UJDONSÁGOK.

Tárogató.

Irtá: REMSEY GYÖRGY.

Tudjátok-e, hogy mit harsonázok Teli tödőből, hogy csaknem megreped Lángot süvöltő kovácsműhelyemnek Két, robbanásig megfeszült fuvója? Ha nem tudnátok, — most világverő Etelek minden vére tudja meg!

Zengem világgá ősérés fajomnak Örökre szóló nagy diadalát S remegő lelkeknek szétárogatott Öbléből torló kútriadások, Mint fékevesztett bős csataparipák Tombolva zúgnak időn s téren át.

S amerre riognak, mint turulrikoltás, A régi harcos kúrtjelek, Horkanya zúgnak fel a hunszívek S az ősi vérel megvetett talajból Mint ő csodáknak dus csillagvetése, Két fegyverestől tündöklő sereg.

Főzúgnak ők és méneik nyomán Szikráva rengek a csillagos egék Fegyverzengés és tegzek csörrenése Feszült ijáknak pendülése hallszik, S a Vogézek és a skót hegyek ölen Minden áruló sziklafal remeg.

Zengem világgá ősérés fajomnak Örökre szóló nagy diadalát S remegő lelkeknek szétárogatott Öbléből torló kútriadások, Mint fékebolmolt, vad csataparipák Robogva zúgnak minden lelken át!

— **Zsatkovics** kormányzó aug. 22-én auton Csapra utazott, ahol a Romániából hazakerző dr. Benes külügyminiszter szalonkocsijába szállt fel s a miniszterrel Kassáig tárgyalt. A kormányzó még tegnap Kassáról auton haza érkezett.

— **Eljegyzés.** Trochta József eljegyezte Gubkó Annuskát Ungvárról. (Minden külön értesítés helyett).

— **Ruszin internátus Prágában** Habermann közoktatásügyi miniszter azzal biztatja a ruszinokat hogy bizonyos amerikai adományból internátus fog létesülni Prágában a ruszin egyetemi hallgatók részére. Hogy ez az internátus meglés-e a jövő év elején, az nem bizonyos. Szóval semmisen bizonyos, Ez a legolcsóbb.

— **Egyházi kinevezés.** Choma Viktori, a bilkei fiatal gk. lelkész, Papp Antal püspök a borsovai kerület esperesévé nevezte ki.

— **Személyi hír.** Dr. Fleischmann Gyula a kassai ker. szociális párt titkára, néhány heti nyári pihenője egyszerűen vármegyénkben töltötte. Ma indul vissza, miután az itteni ker. szoc. párt ügyeit is alaposan tanulmányozta és egyben-másban kiválóan irányította.

— **Házasság.** Schavernoch Iván 14. ezredbeli hadnagy és Kosztánszky Jolly e hó 25-én házasságot kötöttek Szereden.

— **Az ungvári kath. magyar főgimnázium ügyében** az egyháztanács teljesítette a kormányosság felhívását, egyben felkereste Paris tábornok helyettesét, hogy őt a róm. kath. fiúiskola terméinek kiűrtetésére fölkerje. Az egyháztanács elsősorban a volt ungvári kir. kath. főgimnáziumban remél tantermeiket kapni, csak ha ezt megtagadják, helyezkedik el a róm. kath. fiúiskolában.

— **Kinevezés.** Dr. Szulincák Lászlót a munkácsi főrealgimnáziumhoz tanárnak és egyben az ottani internatus igazgatójának nevezték ki.

— **Beiratás az elemi iskolákba.** A tanfelügyelőség a ruszinszói összes elemi iskolákban szept. 15-ére rendelte el a beiratásokat.

— **Jeruzsálem és az ungvári zsidók.** Jerusolajimban, a régi és új Zsidóország regés fővárosában megkezdtek a zsidók a berendezkedést. Herbert Sámuel palesztinai zsidókormányzó elnökletével bizottságot alakítottak Salamon király templomának felépítése végett. A pénzmagot persze a világ összes zsidóitól szedik össze a kegyes célra, melynek célja a zsidóknak egyébként az, hogy Jáhve népe imhol feltámadt és Jerusolajim végre ismét fővárosa az egész népnek, ha mindjárt Ruszinszókban lakik is. Itt jegyezzük meg, hogy az ungvári Zsira-chi-egyesület tagjai valamennyien magyar zsidóknak vallják magukat és nem azonosítják magukat sem Herbert kormányzóval, sem az itteni Herbertnek, vagyis Juszkovicnak a lapjában leírt azon teóriákkal, melyek őket a zsidó nemzeti alapon akarják megszervezni. Nekünk mindegy, hogy a zsidók milyen álláspontot foglalnak el; mi nem fogjuk nekik sem azt mondani, hogy ne tartsanak Herbert Salomonnal vagy Juszkoviccsal, sem azt, hogy tartsanak ki a magyarságuk mellett. Habent aetatem, megvan a koruk, tudják mit csinálnak, de mindenesetre elismeréssel vagyunk a K. N.-nak ezzel a kérdéssel foglalkozó cikke iránt és tiszteljük azokat a zsidókat, akiknek a cikk elolvasása után nyugodt a lelkük.

— **Uj lapok.** Uzhorodské Noviny címen csütörtökönként megjelenő cseh nyelvű és „Ruszín” cím alatt vasárnaponként megjelenő ruszin nyelvű hetilap indult meg Ungváron. Előbbi szerkesztője J. Skubál, utóbbi Stéfán Ágost.

— **A lakásbizottság új elnöke.** A lakásbizottság lemondott elnöke Horeys utódjául dr. Czmer Béla városi tanácsost emlegetik. Reméljük, hogy e választással a lakásügyek végre igazságos megoldást nyernek.

— **Értesítés.** Az „Általános Fogyasztási, Értékesítő és Hitelbiztosítási” t. tagjai értesítjük, hogy az 1920—21. élelmiszeri évre vonatkozó h-tósági bevásárlási könyvecskéik az üzlet-helyiségben, a város részére befizetendő 3 korona kiállítási díj ellenében átvehetők. *Igazgatóság.*

— **A magyar egyetemi halgatók és azok hozzátartozóinak panasza** általános, hogy mi lesz velük, ha a budapesti egyetemre való elmenetelüket tovább is akadályozni fogják. A sorozásban be nem vált ifjakat sem engedik az egyetemre. Nem hisszük, hogy Ehrenfeld vice-kormányzó úr ezt helyesnek tartaná.

— **Akasztnai cseh a tolvaj radvánci erdővéd.** A radvánci cseh erdőőr, akinek brutális viselkedéséről már megemlékeztünk, csütörtökön fényes nappal almát lopott egy gerényi kertből. Eszrevették és még neki állott feljebb. Puskát fogott a gazdára, majd megfenyegette, hogy erre az almáira fogja felakasztani. A dolgnak folytatása lesz.

— **Magyar tragédia.** Kováts Tibor főhadnagyot, a magyar hadügyminiszteriumnak Varsóba küldött hadifogolyirányító különítményének tisztjét Czarny—Osztrou vasutállomás közelében egy bolsevista kozák főbelőtte. A főhadnagy Rózsa István nevű tisztiszolgájának árulása folytán jutott az előnyomuló bolsevik banda kezére. Kováts főhadnagy mint semleges állam katonája, a támadáskor nem nyult fegyveréhez. Titkárnője: Schenk Szabina megszabadult A magyar kormány a főhadnagy meggyilkoltatásáért elégtételt kért.

— **Statárium.** Amint halljuk, legközelebb itt is kihirdetik a statáriumot és pedig az árucsempészs és közbéke elleni büntökre.

— **A vasárnapi szociáldemokrata gyűlésről** csak annyit: a halgatók között kevés lelkesedés és még kevesebb kitartás. Hangulat alig elégséges. A hivatalnokok szobotálása és a Horthy-ak ellen volt a gyűlés. Kommunista vég-szavak hangzottak el.

— **Gyanuba vett emberek** sínylődnék sokszor hónapokon át a különböző fogdákbán különböző álokok címén. Nem mondhatja senki, hogy bele szoktunk avatkozni a mások, első sorban a rendőrség, katonaság és bíróság dolgába, de a Bihari Ferenc munkácsi tanár esetét mi sem hagyhatjuk szó nélkül. A B. N. megírta ennek az embernek esetét. Mindenki tudja már, hogy ártatlanul szenved,

Urak, legyenek egy kissé inkább emberek! Hiszen az ilyen állapotok között is mindennek meg van a határa! — Félünk, hogy a legutóbbi beregszászi események sem fogják elősegíteni a — konsolidációt!

— **Az erdészek és az eskütétel.** Amint értesülünk, a közp. erdészeti hivatalnokok és erdészek is a legközelebbi elbocsátás előtt állnak. A kért esküt nem tették le, azért kell hivatalaikból eltávolozniok. Mi az esküszöveget nem ismerjük, de amint mondják, az arra is kiterjeszkedik, hogy aki leteszi, lemond magyar állampolgárságáról is. Ismételtelen nem értjük, miért akarnak az eskümentát formulázó urak pápábbak lenni a pápánál, illetve a békekonzferenciánál, amely egy ideig még mindenkinek szabadságában hagyja, hogy magyar vagy csehszlovák állampolgárnak valja-e magát? Vagy talán csak azért foglalnak be lehetőleg minél több pontot abba az eskübe,

— **A nagyváradi „Szabadság”** újságnak egyik júliusi száma került hozzánk, melyből egyebeken kívül megtudjuk, hogy Várad manap Oradea-Mare, a Kossuth Lajos-utcat pedig, hol a nevezett útságnak szerkesztősege van, Strada Avran Jancu néven becsülik a büszke hódítókat. A biharországi főváros elzsidószerinti polgármestere Bucsó Corjolán, a főügyész Mangra Demeter névre hallgat. Magyar néven is sokan átfajzottak román szolgáltauk.

— **A magyarországi szabadkőművesek** 1920. évi jelentése elárulja a célt és az eszközöket, melyel a szabadkőművesek Magyarország szétbomlasztása érdekében dolgoztak. „Harcot hirdetünk a vallásos képzetek egész rendszerre, a felekezeti szellem minden nyilvánulása, az erkölcsi szükke”-lűség elfogult felfogása, a történelem torzított és hazug ábrázolása, a hagyományok túlerkelése, a faji, nemi és osztályozás számtalan visszaélése ellen. Tisztában vagyunk azzal, hogy csak a klerikalizmus romjain épülhet fel az új Magyarország, azért megragadunk minden alkalmat, a nyomtatott betű és a szóbeli agitáció minden eszközét egy erős, egységes antiklerikális közvélemény kialakítására”. Tehát ez volt az eszköz. Lejártnai az egyházakat, hogy a vallás-oktatás kiküszöböléséhez az iskolából — és az uralomhoz juthassanak. Akik 1912-ben ebben az évkönyvben szerepelnek, 1919-ben a bolsevizmus vezérei lettek. Ezek: Fáber Oszkár, Fényes Samu, Glücklich Vilma, Jászai Oszkár, Zigány Zoltán, Kunfi Zsigmond, Madner József, Rónai Zoltán, Szende Pál, Czabán Samu, Pogány József, Varga Jenő, Ágoston Péter, Diner-Dénes József stb.

— **A magyarsághoz!** A „Tavaszi” szépirodalmi újság renaissance kiadása előttünk fekszik. Meghatóan kedves, bájos már a külső megjelenése is, rózsaszínű köntösbelen olyan, mint egy tiszta, bimbózó leányzov. A benső tartalma liktet az elevenségől, komolyan céltudatos, disztingvált ízlésű, tartalmas, változatos. A „Tavaszi” példányonként 4 K-ért mindenütt kapható, előfizetése negyvedrre 36 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pozsony, Kempelen Farkas-utca 11. sz., III. emelet.

— **Románia nem tud fizetni.** A Neues Wiener Journalnak jelentik Berlinből: A román pénzügyminiszter kijelentette, hogy a román pénzügyi helyzet olyan kilátástalan, hogy Románia nem tudja a külföldön esedékes fizetéseit teljesíteni.

— **Összevették a kolozsvári Mátyás-szobrot.** Abrugyán Mihály államvasuti vasgyári művezető megdöbbenő részleteket mondott el a románok garázdálkodásairól. Őt is kiutasították az oláhok a közalkalmazottak ezreivel, mert nem volt hajlandó letenni a hűségesküt. Mikor az elindulás napja elérkezett és már mindenki bevitt a vagonokba holmiját, sorra járták a vonatot az oláh katonák és puskaaggaly, csizmasarokkal szétverték, darabokra vagdalták a menekülőket butorait. Még a képeket sem kimélték meg, késlel hasítottak a vászonba, az arcképeket pedig leköpdösték. Egy román asszony, ugyancsak Vajdahunyadon, panaszkodni ment a katonasághoz, hogy férjét elfogták és bezárták, anélkül, hogy bármit is elkövetett volna. Mikor durván elutasították, szidalmazni kezdte a katonákat, mire azok kétszer huszonöt botlítésre itélték. A szerencsétlen asszonyt a katonák úgy megverték, hogy teste csupa seb lett és még a botozás alatt meghalt. A román királyné nevenapját egész Erdélyben nagy ünnepek keretében ülték meg a románok. Kolozsváron az ünnep végével a megjelentek tüntető felvonulást tartottak a városban és mikor Mátyás- király lovasszobrához értek azt vad ordítással megrohanták. Fejszé-vel, csakánnyal kezdték döngetni Fadrusz János gyönyörű műremekét és a megvadult tömeg rövid fél óra alatt darabokra tördelte a híres szobrot. A megmaradt csonkokra román nemzeti színű zászlókat aggattak és Nagy-Romániát éltelve vonultak tovább.

— **A tizenharmadik magyar kath. nagygyűlés** okt. 27-én kezdődik.

— **Károlyi Mihályt** egy Honorszky Kálmán nevű egyén a prágai Podjebrád fürdőben meg akarta gyilkolni.

— **A francia politika** teljesen győzött a lengyel-orosz kérdésben, mert most már Anglia is kijelentette, hogyha Oroszország független államokra a szovjetrendszer fogja erőltetni, akkor az Oroszország ellen kitzó Lengyelországot hadianyag szállítással támogatni fogja.

— **Elbocsátások.** A nagykaposi járás jegyzői az ismeretes tisztviselői átvételi törvény értelmébe valamennyien beadták újraalkalmaztatásuk iránt a kérvényt a minisztériumhoz. Ennek elintézését az itteni hatóságok be nem várva, esküt követeltek a jegyzőktől, akik annak letételét az újraalkalmazási kérvény elintézésétől tették függővé és annak idejére akarták azt halasztani. A hatóság nem fogadta el ezt a halasztás elég okul és a napokban kettő kivételével a kaposi járás valamennyi jegyzőjét elbocsátotta.

— **Iskolai értesítés.** Mivel tudunkkal több család gyermeke járt a sárospataki iskolákba, tehát többen vannak érdekeltek, közöljük, hogy a sárospataki ref. főiskolában az 1920—1921. iskolai évre való felvétellek szeptember hó 1-én kezdődnek. 1. A főgymnáziumban a javító-és pótló vizsgálatok szept. 1—2., a felvételek és beiratkozások szept. 3—4-én fognak megtartani, 6-án a tanítások megkezdődnek. 2. A *theologiai és jogakadémia* a felvételi idő szept. 1—10, az előadásokra jelentkezés: szept. 10—11; az előadások szept. 13-án kezdődnek. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 9-én lesz.

— **Joffre** francia generalissimust Belgrádba várják. — Lloyd George és Gilotti luzzrni találkozására fontos eseménynek ígérkezik.

— **A németek harca a csehek ellen.** A Českí Slovo szerint a német tanító brüxi gyűlésén beszédet mondott Patzelt német képviselő, a cseh nemzet gyűlés tagja, és felszólította a németeket, hogy készüljenek a csehek ellen a döntő véres harcra. A harc céljúl a republika széjjel robbantását neveztek meg. A cseh megbízottak a békés együttműködésről kezdtek beszélni, a gyűlés tagjai azonban olyan lármával fogadták kijelentéseiket, hogy minden további tárgyalás lehetetlenné vált.

— **Egy középiskolai** oklevéllel bíró tanár úr elmenne uri családhoz nevelőnének gymnazista fiuk mellé is. Értekezni lehet Komjáthy L. műtermében Megyeház-tér 4 szám.

KOMJÁTHY L. fényképezeti műtermében

MEGYEHÁZ-TÉR 4. sz. alatt (szemben a megyeházával)

a legmodernebb kivitelű FÉNYKÉPEK készülnek.

KÖZGAZDASÁG.

A trágyázásról.

A többtermelés második feltétele az okserű trágyázás.

A leszedett terményekkel mindig tépanyagokat vonunk el a talajból, melyeket ha nem pótolunk, idővel beáll a talajkimerülés.

Ez ellen már sokan vétenek. Vétenek azok, kik a takarmányt eladják, a szalmát, görét feltűzik, a tépanyagot tartalmazó növényi és állati hulladékokat veszni hagyják, s az istálló trágyát rosszul kezelik.

A növényi és állati hulladékoknak sok gazda oda sem néz, holott ezek igen sok tápanyagot tartalmaznak; így a házi szemét, udvar és utcázsepredek, lehullott falevelek, konyha, szériú és csírhulladék, kaszatorzsa, fahamu (a kilugzott is), mosóvíz, felaprózott tengeriszár, baromfiotlak trágyája, árkokból kikértült iszap, baromfiotlak, tollak stb. ezek mind együttve keverék vagy komposztrágyának nevezetnek, s vagy a trágyatelepre szórtnak, vagy az udvar valamely zugában ásvó gödörben földdel rétegezgetnek, trágyával vagy ha ez nincs, vízzel megöntöztetik, hogy a tömeg egyenletesen érlelődjék, s két három havonként megforgatva. 1½—2 év múlva kert, kaszáló vagy gyümölcsfák trágyázására fordítanak.

Legfontosabb szerepet játszik azonban az istállótrágya, mert ez által miveleti növényeink leginkább tápláltnak.

Az istálló trágya értéke attól függ, hogy minő takarmány tartatnak az állatok, minő állatoktól származik, és miképpen van kezelve.

Szemes életem, korpán, jó szénán tartott állatok trágyája háromszor annyit ér, mint a szalmán tartottaké, az állatnemek szerint legértékesebb a szarvasmarha, legsilányabb a sertés trágya, végül legjobb a hizómarha és luxuslovak, kevesebbet ér az igás és rideg jószág trágyája.

A trágyát úgy kell kezelni, hogy abból semmi veszendőbe ne menjen. A trágyatelep számára gödör lesz ásva s arra kell ügyelni, hogy abba a környékbeli eső és hóvíz össze ne fusson, nehogy a trágyából az értékes tápanyagokat kimossa. Ennek megállítására a telep körül árkot vonunk, mely a felesleges vizet le fogja vezetni.

A trágyatelevet, mely a legértékesebb növényi táplálékot képezi, nem szabad elfolyatni, hanem vagy csatornán vezetjük a trágyatelepre, vagy pedig időnként kihordva, midkét esetben a trágya öntözésére fordítjuk. Nagy szárazságban, ha a trágya nem elegendő, vízzel is meg lehet a halmot mérsékelten öntözni, mert arra kell törekedni, hogy az mindig elegendő nyirkos legyen, mert csak ez esetben fog az egyenletesen erjedni.

Felvidéken, hol a házak és istállók sok esetben lejtőn állanak, gyakran tapasztaljuk, hogy a trágyatelevet az utcai patakba engedik folyni, hogy aztán az ilyen trágya nem sokat használ a veteményeknek, azt könnyű elképzelni.

A műtrágyákhoz, melyeket gyárilag állítanak elő, most nehéz hozzájutni, azért ezeket csak röviden fogom tárgyalni.

Van ugyanis légeny, káli, vilsav és mésztrágya. Légeny és káli a növények leveleit és szárait fejleszti, vilsav és káli együttve a magképzést mozdítja elő, meszet pedig különösen a pillangós növények és csontmagu gyümölcsfák kívánják.

Egyébként a műtrágyák csak ott fogják magukat kifizetni, hol a tápanyaghiányt a földben más uton sokkal nehezebben és költségszerűbben lehetne pótolni, mert legelősebb és legpraktikusabb eljárás az, ha sok állatot tartunk, több takarmányt termelünk, takarmányt és trágyát veszünk, a trágyát jól kezeljük, hogy abból semmi veszendőbe ne menjen, végül földünket jól miveljük s helyes vetésgörögöt tartunk. A mi éghajlatunk alatt jól megfigyelendő az is, hogy miután a legtöbb műtrágya csak egy-két évig fejt ki hatását, ha nagy szárazság következik, az érte adott pénzt és munkát kidobtuk.

A mai Szlovenszko és Podkarpatszka Rus sohasem terem annyit, hogy a termés a lakosság élelmézésére elegendő volna, ezért itt emines érdek a mezőgazdasági kultúra tökéletesítése, hogy az évenkénti terménybuzozatal a minimumra redukáltsassék.

Bornemissza Zoltán.

HEVERDLE FRIGYES

FÉNYKÉPÉSZ Szobránci-u. 1. szám,
(a volt reáliskolával szemben)

FÉNYKÉPEK

Jutányos áron, gondos kivitelhen készülnek. 10—8

Sportélet köréből.

Tennis-verseny.

Az UAC. tenispályái szokatlanul mozgalmak voltak a múlt héten — kipirult, izgatott arcu játékosok, kíváncsi nézők, komoly bírák, már messziről elárláltak, hogy itt versenyek folynak.

A bejártnál a pénztárszalka elhagyatva áll, olyan kevés az érdeklődés, hogy szinte föllesleges a pénztárt őrizni, az a néhány közeli ismerős és rokon, aki nem is annyira a játék, mint inkább a játékosok kedvéért jött ki, ugys megkeresi a pénztárost. A padci, de lelkes közönség alig foglal el 3—4 padot. Hát Ungvár 20.000 lakosa közül csak ennyit érdekel a tennis! Volt idő mikor 3—4 padsoron csak hölgyek ültek, a férfiaknak nem jutott hely! És ezt a kis közönséget is gyakran kell a bírónak figyelmeztetni, hogy hangosságával ne zavarja a mérkőzéseket. A bírák különben igen helyesen és erőlyesen működtek, fiatalágukkal szinte arányban nem áll az a szigor, amivel ugy a játékosokat, mint a közönséget kezelték. A bírák között legjobb volt Kemény István.

A játékosokon általában meglátszik, hogy a közelmúltban nagynevű bajnokokat láttak versenyezni Kassán. Sok szépet és hasznosat tapasztaltak ott és dicséretükre legyen mondva igyekeztek is a Kassán látottakat előnyükre felhasználni. Csak ne volnának játék közben ellenfeleikkel szemben — udvariasak. Különösen hölgyjátékosaink egy-egy jól helyzetet labdáért csaknem bocsnátot kérnek. Elfelejtik, hogy a cél az ellenfél leverése.

A hölgybajnok Virányi Erzsébet, az előnyverseny győztese Kerekes Vera, mindketten megérdemelték egy a versenyen produkált játékukért, mint előbbi működésükért is az elsőséget. A férfijátékosok elsője, a bajnok Szentkeresztly Pál nemcsak azért lett bajnok mert egy egész sereg kisleány „drukkolt” neki, hanem tényleg jól és ami épp oly fontos, szépen és főként nyugodtan játszott. Ellenfele Kretovich Kálmán, aki az előnyverseny győztese lett, szintén szép reményekre jogosít.

A páros versenyek már kevésbé voltak kielégítők. Bár egész nyáron páros játékok folytak, mégsem mutattak összhangzó játékok. Csak a Szilts Pogány pár, kiknek játéka tényleg kiegészíti egymást.

Birközverseny. Az UAC. atlétikai versenye a kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztott. A házi birközverseny azonban este 7 órakor a Korona nagytermében meg lesz tartva. A birközverseny az UTK. néhány tagja is indul. A versenyt megelőzi egy rövid előadás a birközásról, mely alkalommal a tiltott fogások is bemutatásra kerülnek.

NYILT-TÉR*)

Befejező nyilatkozat.

A „Horny-ügygel” kapcsolatosan a H. U. 32.-ik számában egyházas szellememre, tanári hivatásomra és e városban közismert becsületességemre való hivatkozással, az ügyön való teljes kívül-állásom tudatában a leghatározottabban kijelentetem, hogy Horny r. kath. képlán urról Pešek referens urnál nemcsak hogy semmiféle feljelentést nem tettem, de ügyéről nyilvános felszólításig mísem tudtam. (Azonban a Horny ügyével kapcsolatban jellememre és a g. kath. papság-jellemére vonatkozó korai sulyos konkluziókról — sajnos — a hírlapi felszólítás megjelenése előtt már hallottam.)

Hírlapi nyilatkozatom megtétele előtt határozott jóakarattal személyesen is felkerestem a képlán urat — bár, ha kezdetől fogva nem tételezte volna fel rólam az aljas besugást, mint papnak, neki lett volna kötelessége engem felkeresni, nem pedig hírlapilag felszólítani és bírósággal fenyegetni — s előszóval kijelenttem, miszerint ügyéről én teljesen kívül állok.

Mindezek után csak megbotránkozásal vehettem tehát tudomásul, hogy Horny ur szobeli és írásbeli nyomatomok állításaim ellenére is a H. U. 32. számában azt írja: „Itt valaki nem jár az egyenes uton! Hogy ki, az az Önök kölcsönös ügye”, (t. i. a referens és az enyém) miáltal ismétellen feltételezi esetleg az én bűnöségemet, holott előbbi válaszomban Hornynak még azt az eljárását is kárhoztattam, hogy a besugó szerepét — még ha a referens ur állította is azt! — fel tudta tételteni rólam.

Ha azonban nem akart hinni szavainnak és írásomnak, higgyen a referens hivatalos nyi-

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyomatott Földesi Gyula könyvnyomdájában, Ungváron.

latkozatának — amint eddig is mindig neki hitt! — mely nyilatkozat mindenen eddigi állításaimat fedí. Mincké alapján én tehát most minden kétséget kizárólag állíthatom, amit Horny a H. U. 32. számában így fejezett ki: „Itt valaki nem jár az egyenes uton! Hogy ki, az az Önök — vagyis most már a referens és Horny — kölcsönös ügye”, melyhez nekem semmi közöm.

Pešek referens ur nyilatkozatában velem szemben a nyilvánosság előtt megtette kötelességét. A teljes elégtételt a H. U. szerkesztője is megígérte nekem, velem szemben azonban Horny urnak is van kötelessége.

Mint előbbi válaszomban, ugy most is nem a bírósággal való fenyegetőzéssel ugyan, hanem a keresztény erkölcsben idevonatkozó tanítására való utalással ismétellen felszólított Horny urat, hogy ügyével kapcsolatosan általa és elbeszéléséi alapján mások által is jellememre és a g. kath. papság jellemére vonatkozólag levont korai és sulyos konkluziókat előszörű kötelességének tartsa a legrovidebb időn belül ugyanazon egyénet előtt és nyilvánosan is reparálni, annál is inkább, mert a H. U. 32. számában még ezen sulyos kijelentéseivel, illetve feltételezéseivel is ismétellen mélyen sért: „Fájt a lelkemnek . . . , hogy letért a becsületesség utjáról! kétpártásam, kik Isten szolgálóihoz nem méltó sportot űznek s a politika berkeiben bujkálnak, lesből, gyáván, orozva akarják leteríteni áldozatukat, a tisztáson járó kollégájukat”. Ezen szavait ismét csak önmagára írta, kinek velem szembeni eljárása a jóakarattal és a férfiaságnak semmi, de a rosszakaratnak és a meghurcolni vágyásnak annál több jelet viseli magán.

Ezzel a Horny ur ügyét a magam részéről befejezem.

Užhorod, 1920 augusztus 25.

Dr. Szulincák László,
abs papnöv. okl. középisk. tanár.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. 1. Az őstermelők fejkvótája 20 kg. havonta. 2. A gazdagabbak 15.000 K évi jövedelemnél többel rendelkezők kenyérlisztert 2-60, főzőlisztért 470 K-t fizetnek 3. Az ellátatlanok fejkvótája havonta 8 kg.

N. 1. Igaz, mi is azon az állásponton vagyunk, hogy a magyar nemzeti-viselet üldözésével az állam csak gyengeséget árulja el. Jól mondta egy beregszászi leány: „Ha már a magyar sokjótól úgy megijednek, mit fognak csinálni, ha magyar nadrágot látnak”.

JÓMINŐSÉGŰ

házi-SZAPPAN

kg.-ként 22 koronáért kapható

FUCSKÓ LÁSZLÓNÁL

Ungváron, Daibócz-utca 1. szám alatt. 10—7

RÓKASZÖRME

festhető a kassai (kosicei)

Haltenberger-féle RUHA-

FESTŐGYÁRBAN.

Őszi és téli ruhák, felöltők,

bőrkabátok stb. festhetők

vagy tisztíthatók.

4-2 Gallér- és készletisztítás.

Postacím: Haltenberger festőgyár Kosice.

Egyházi kellékekben

az egész Szlovenszko területén fenálló egyházyon segítve lett. — Raktáron van óriási választékban mindféle miseruha, birettum, KEHELY, gyertyatartó, szobor stb. Mindenféle nyelvű alkalöny, breviárium, sentkép, falikép. OLVASÓK egyszerűtl a legfinomabb ezüstolvasóig. Legújabb magyar kath. irodalmi újdonságok nagy választékban. Egyházi ruhák, zászlok jutányosan javítottak. Vidéki népműszíokra olvasókat, imakönyveket, szobrokat stb. bizományba küldünk.

Szíves pártfogást kér:

Egyházi Műintézet

Bratislava (Pozyony), Hummel-u. 4. sz.